

Beantwoording van de 7 vragen uit het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK)

Het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving bevat normen waaraan goed beleid of goede regelgeving dient te voldoen. Uitgebreide informatie vind je op www.naarhetiak.nl (klik dan op de tekst "Naar het IAK" in de linker kolom).

1. Wat is de aanleiding?

De subsidieregeling flexibel hoger onderwijs voor volwassenen is aangekondigd in de kabinetsbrief over leven lang leren d.d. 31 oktober 2014. De subsidieregeling maakt deel uit van de maatregelen die in die brief zijn aangekondigd naar aanleiding van het advies flexibel hoger onderwijs van de commissie o.l.v. Rinnooy Kan. Vindplaatsen: <http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/kamerstukken/2014/10/31/kamerbrief-leven-lang-leren.html> en <http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/rapporten/2014/03/12/flexibel-hoger-onderwijs-voor-volwassenen.html>

2. Wie zijn betrokken?

Ministerie OCW, Vereniging Hogescholen (VH), VSNU, NRTO, instellingen hoger onderwijs, VNO NCW/MKB-Nederland.

3. Wat is het probleem?

De deelname van volwassenen aan het hoger onderwijs loopt sinds begin deze eeuw sterk terug en blijft achter bij die in andere vooraanstaande kenniseconomieën, terwijl de behoefte van de arbeidsmarkt aan hoger opgeleiden sterker blijft stijgen dan het aanbod van hoger opgeleiden. Analyses wijzen erop dat de teruglopende deelname onder meer te maken heeft met het feit dat het aanbod van opleidingen hoger onderwijs onvoldoende aansluit bij de kenmerken en behoeften van volwassenen.

4. Wat is het doel?

De subsidieregeling en de vast te stellen AMvB flexibel hoger onderwijs voor volwassenen hebben tot doel ruimte te creëren voor flexibilisering van de inrichting van opleidingen deeltijds en dual high education en instellingen te ondersteunen in de ontwikkeling daarvan. Dat moet leiden tot een aantrekkelijker opleidingsaanbod, dat aansluit op de kenmerken en behoeften van volwassenen en de vraag van hun werkgevers. En daardoor moet de deelname van volwassenen aan opleidingen hoger onderwijs toenemen, leidend tot meer mensen met een diploma/graad hoger onderwijs. Dit moet bijdragen aan het voorzien in de vraag van de arbeidsmarkt naar hoger opgeleiden en de arbeidsmarktperspectieven en inzetbaarheid van de betreffende mensen verbeteren. De subsidieregeling kent een looptijd tot en met eind 2020. Evaluatie en effectmeting in het kader van de vast te stellen AMvB zal vervolgens leiden tot besluitvorming over passende kaders voor flexibilisering en structurele verankering in wet- en regelgeving.

5. Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

Overheidsinterventie is gerechtvaardigd vanuit de stelselverantwoordelijkheid die de overheid heeft voor het hoger onderwijs. De overheid dient te zorgen voor kaders in wet- en regelgeving die een goede afstemming op de kenmerken en behoeften van potentiële deelnemers en de arbeidsmarkt mogelijk maakt. In het geval van de doelgroep volwassenen en hun werkgevers leveren de bestaande kaders belemmeringen op en zijn andere kaders nodig om een grotere flexibiliteit en vraaggerichtheid in de inrichting en vormgeving van het onderwijs mogelijk te maken. Vanuit de stelselverantwoordelijkheid van de overheid wordt gebruik gemaakt van een AMvB op grond van het experimenteerartikel in de WHW. Zodoende kunnen pilots worden uitgevoerd met flexibilisering van deeltijdopleidingen hoger onderwijs voor volwassenen binnen afwijkende kaders en kan een gerichte evaluatie plaatsvinden. De subsidieregeling heeft tot doel de instellingen hoger onderwijs (hbo en wo, bekostigd en niet-bekostigd) te stimuleren en ondersteunen bij de ontwikkeling van flexibele opleidingen en opleidingstrajecten. Door de Inspectie van het Onderwijs en de NVAO direct te betrekken bij de opzet, uitvoering en evaluatie van de pilots kan de overheid, bij een positieve evaluatie, komen tot breed gedragen bijstellingen in de kaders voor deeltijdonderwijs, die vervolgens worden verankerd in wet- en regelgeving. Overheidsinterventie is daarnaast gerechtvaardigd vanuit de zorg voor en het maatschappelijk belang van een goed functionerende arbeidsmarkt, waarin vraag en aanbod op elkaar zijn afgestemd en waarin individuen goede perspectieven op brede en duurzame inzetbaarheid en loopbaanontwikkeling hebben.

6. Wat is het beste instrument?

Subsidieregeling om de gewenste ontwikkelingen gericht op flexibilisering van het aanbod van

opleidingen hoger onderwijs te stimuleren en ondersteunen (en daarnaast een vast te stellen AMvB, waarin bestaande belemmeringen voor flexibilisering worden weggenomen en ruimte wordt gecreëerd voor flexibele inrichting van opleidingstrajecten voor volwassenen).

7. Wat zijn de gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

De deeltijdse en duale opleidingen hoger onderwijs van bekostigde en niet-bekostigde instellingen die projecten gaan uitvoeren in het kader van de subsidieregeling en de experimenteer-AMvB, zullen flexibel en vraaggericht worden ingericht en beter aansluiten bij de kenmerken en behoeften van volwassenen.

In deze flexibele opleidingstrajecten wordt aangesloten op wat de volwassen (werkende) student al kent en kan. De leeruitkomsten die de volwassen deelnemer al aantoonbaar beheerst kunnen worden erkend en daarvoor kunnen de betreffende studiepunten worden toegekend. Voor de nog te realiseren leeruitkomsten kunnen met de volwassen student periodiek afspraken worden gemaakt over de inrichting van het opleidingstraject: welke leer- en onderwijsactiviteiten worden uitgevoerd, hoe wordt dat begeleid, in hoeverre en op welke wijze wordt de werkplek van de volwassen student benut voor het uitvoeren van leeractiviteiten in het kader van de opleiding, hoe kan gebruik worden gemaakt van tijd- en plaatsonafhankelijk online leren, welke resultaten moet de student leveren, hoe wordt de student daarbij begeleid en hoe wordt dat beoordeeld etc.?

Gevolg is dat de deelnemende opleidingen in het hoger onderwijs flexibeler, efficiënter en daarmee aantrekkelijker worden voor volwassenen en hun werkgevers, wat leidt tot een hogere deelname aan die opleidingen en tot meer hoger opgeleiden in de beroepsbevolking. Hiermee wordt voorzien in de groeiende behoefte van de arbeidsmarkt aan hoger opgeleiden, waardoor bedrijven hun productiviteit, innovatievermogen en concurrentiepositie kunnen behouden of verbeteren. En voor de deelnemers betekent het behalen van een diploma/graad in het hoger onderwijs dat hun arbeidsmarktperspectieven verbeteren en zij breed en duurzaam inzetbaar zijn in een sneller veranderende arbeidsmarkt.